

NÁRODNÍ MONITOROVACÍ STŘEDISKO PRO DROGY A DROGOVÉ ZÁVISLOSTI

Úřad vlády České republiky
nábřeží Edvarda Beneše 4
118 01 Praha 1 – Malá Strana
tel.: +420 296 153 222
fax: +420 296 153 264

**VYHODNOCENÍ
NÁRODNÍHO AKČNÍHO PLÁNU
DROGOVÉHO INFORMAČNÍHO SYSTÉMU
NA R. 2011–2012**

Projednáno Poradním výborem RVKPP pro sběr dat o drogách dne 15. 4. 2013
a poté RVKPP dne 30. dubna 2013

OBSAH

1	Úvod	1
2	Spolupráce a koordinace v rámci DIS.....	2
2.1	Hlavní orgány a instituce zapojené do realizace DIS	2
2.2	Hlavní zdroje dat DIS	2
2.3	Horizontální spolupráce na sběru a distribuci dat.....	4
2.3.1	Pracovní skupiny NMS	4
2.3.2	Poradní výbor pro sběr dat o drogách	4
3	Vyhodnocení cílů DIS pro roky 2011–2012.....	5
3.1	Vyhodnocení systémových cílů.....	5
3.2	Vyhodnocení specifických cílů	6
3.3	Vyhodnocení očekávaných výsledků	9
4	Vyhodnocení aktivit na období 2011–2012.....	10
4.1	Sběr dat v oblasti 5 klíčových indikátorů.....	10
4.1.1	Užívání drog v obecné populaci	10
4.1.2	Problémové užívání drog	11
4.1.3	Infekční nemoci spojené s užíváním drog	12
4.1.4	Úmrtí spojená s užíváním drog a mortalita uživatelů drog	14
4.1.5	Žádosti o léčbu v souvislosti s užíváním drog a systém péče o uživatele drog	15
4.2	Sběr a analýza dalších dat v rámci DIS.....	16
4.2.1	Systém včasného varování před novými syntetickými drogami - EWS.....	16
4.2.2	Data z oblasti prevence	16
4.2.3	Data z oblasti snižování nabídky drog (trestněprávní sektor)	17
4.3	Evaluace intervencí.....	18
4.3.1	Evaluace a kvalita služeb pro uživatele drog.....	18
4.3.2	Ekonomické analýzy	19
4.3.3	Evaluace Národní strategie protidrogové politiky ČR na období 2010 až 2018 a Akčního plánu na období 2010 až 2012.....	19
4.4	Úkoly v oblasti monitorování alkoholu a tabáku v Akčním plánu národní strategie protidrogové politiky na období 2010 až 2012	20
5	Systémové úkoly DIS na období 2010 až 2012.....	22
6	Distribuce informací	24
6.1	Knižní publikace	24
6.2	Periodikum Zaostřeno na drogy.....	25
6.3	Publikace ÚZIS ČR v oblasti návykových látek	26
6.4	Státní zdravotní ústav – Koordinační, monitorovací a výzkumné pracoviště pro implementaci Evropského akčního plánu Evropa bez tabáku a Evropského akčního plánu o alkoholu	27
6.5	Časopis Adiktologie	27
6.6	Bulletin NPC	27
6.7	Hygienická stanice hl. m. Praha.....	27
6.8	Internetové prezentace NMS	27
6.9	Internetové prezentace SZÚ	28
7	Horizontální spolupráce na sběru a distribuci dat	28
7.1	Pracovní skupiny NMS.....	28
7.2	Poradní výbor pro sběr dat o drogách	28
8	Účast na aktivitách EMCDDA.....	28
8.1	Povinné zasílání informací do EMCDDA	29
8.2	Zveřejnění výroční zprávy EMCDDA	29

1 Úvod

Drogový informační systém (DIS) je komplexním nástrojem pro monitorování situace ve věcech drog v České republice, zejména oblasti užívání nelegálních drog a jeho následků. Jeho koordinátorem a garantem je Národní monitorovací středisko pro drogy a drogové závislosti (NMS), které bylo ustaveno na základě usnesení vlády č. 643 ze dne 19. června 2002 v sekretariátu Rady vlády pro koordinaci protidrogové politiky (RVKPP) a jehož činnost je dále zakotvena ve statutu RVKPP. NMS je českým národním partnerem decentralizované agentury Evropské unie pro monitorování drog – Evropského monitorovacího centra pro drogy a drogovou závislost se sídlem v Lisabonu (EMCDDA) ve smyslu článku 5 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1920/2006 ze dne 12. prosince 2006.

Oblast monitoringu, výzkumu a evaluace v oblasti drog a drogové politiky je jednou z podpůrných oblastí realizace Národní strategie protidrogové politiky na období 2010 až 2018 přijaté usnesením vlády č. 340 ze dne 10. května 2010 a také jednou z obvyklých intervenčních oblastí akčních plánů strategie. Jako nástroj sloužící k plánování a rámcovému hodnocení DIS je formulován Národní akční plán drogového informačního systému (NAPDIS).

Zpracování NAPDIS 2011–2012 bylo úkolem 12.1 Akčního plánu Národní strategie protidrogové politiky 2010–2012. Součástí tohoto úkolu je také vyhodnocení NAPDIS do července 2013. NAPDIS 2011–2012 byl schválen Poradním výborem RVKPP pro sběr dat o drogách dne 4. dubna 2011 a Radou vlády pro koordinaci protidrogové politiky usnesením č. 05/0511 ze dne 17. 5. 2011.

Pokud jde o systém sběru dat v oblasti alkoholu a tabáku, v současnosti jej přes integrační snahy deklarované ve strategii nelze považovat za integrální součást DIS. Oblast alkoholu a tabáku – jak koordinace politiky v této oblasti, tak oblast monitorování – je v ČR strukturálně v gesci resortu zdravotnictví. Vzhledem k omezeným finančním prostředkům pro tuto oblast nedošlo sice k faktické integraci systému sběru dat o užívání legálních návykových látek (tabák a alkohol), nicméně základy funkčního systému existují a přinášejí výsledky, které adekvátně doplňují data o nelegálních drogách.

2 Spolupráce a koordinace v rámci DIS

2.1 Hlavní orgány a instituce zapojené do realizace DIS

- A.N.O. - Asociace nestátních organizací zabývajících se prevencí a léčbou drogových závislostí
- Klinika adiktologie (do r. 2011 Centrum adiktologie Psychiatrické kliniky) 1. lékařské fakulty Univerzity Karlovy a VFN v Praze (CA)
- Česká lékařská společnost Jana Evangelisty Purkyně (Společnost pro návykové nemoci - SNN ČLS JEP, Společnost soudního lékařství a soudní toxikologie - SSLST ČLS JEP)
- Český statistický úřad (ČSÚ)
- Generální ředitelství cel (GŘC), zejména Celní protidrogová jednotka (CPJ)
- Generální ředitelství Vězeňské služby (GŘVS)
- Hygienická stanice hl. m. Prahy – referát drogové epidemiologie a ostatní krajské hygienické stanice (KHS)
- kraje prostřednictvím krajských protidrogových koordinátorů
- Kriminalistický ústav Praha
- ministerstva (MZ, MPSV, MŠMT, MV, MS, MO, MF, MZV)
- Policie ČR (PČR), zejména Národní protidrogová centrála Služby kriminální policie a vyšetřování (NPC)
- Probační a mediační služba (PMS)
- Psychiatrické centrum Praha (PCP)
- Státní ústav pro kontrolu léčiv (SÚKL)
- Státní zdravotní ústav v Praze (SZÚ)
- Ústav zdravotnických informací a statistiky (ÚZIS ČR)

Výše uvedený výčet nezahrnuje všechny instituce a organizace zapojené do sběru, analýzy a distribuce informací v rámci DIS; v různé intenzitě a s různou pravidelností jsou do něj zapojeny i další orgány, instituce a organizace v ČR.

2.2 Hlavní zdroje dat DIS

Řadou organizací a institucí jsou průběžně či pravidelně shromažďovány informace z oblasti užívání drog v populaci, o výskytu zdravotních a sociálních dopadů užívání drog, o poskytnutých intervencích (preventivních, harm reduction, léčebných), jakož i data o drogové trestné činnosti a další data z oblasti potlačování nabídky drog (záchyty, ceny a čistota drog). Přehled nejvýznamnějších (klíčových) informačních zdrojů DIS uvádí následující tabulka:

Název	Popis	Odpovědná instituce
Evropská školní studie o alkoholu a drogách (ESPAD)	Dotazníková studie na reprezentativním vzorku 16letých studentů zaměřená na zkušenosti s užitím návykových látek a postoje k jejich užívání.	Psychiatrické centrum Praha/NMS
HBSC	Dotazníková studie zaměřená na zdraví a životní styl 15letých studentů, jejíž součástí je modul otázek na zkušenosti s užitím návykových látek a postoje k jejich užívání.	V letech 1994, 1998, 2002 a 2006 Psychiatrické centrum Praha. V r. 2010 Fakulta tělesné kultury Univerzity Palackého v Olomouci.
Celopopulační studie zaměřená na užívání drog	Dotazníková studie na reprezentativním vzorku dospělé populace (15-64 let) výhradně zaměřená na zkušenosti s užitím návykových látek a postoje k jejich užívání.	V r. 2004 realizoval ÚZIS ČR, v r. 2008 NMS ve spolupráci s Centrem adiktologie

Název	Popis	Odpovědná instituce
Průzkum užívání drog v obecné populaci ČR	Dotazníkové průzkumy na semireprezentativním (kvótním) výběru obecné dospělé populace ČR zaměřené na prevalence užívání základních typů drog	NMS
Tanec a drogy	Dotazníkový průzkum zaměřený na užívání drog osobami v prostředí nočního zábavy (v klubech, na tanečních akcích) na sebenominačním vzorku.	NMS
Studie užívání drog mezi vězni	Dotazníkový průzkum na reprezentativním vzorku vězeňské populace ČR zaměřený na užívání drog.	NMS/GRVS
Registr žádostí o léčbu	Počet a charakteristiky osob žádajících o léčbu v síti cca 250 hlásících léčebných a poradenských programů.	Hygienická stanice hl.m. Prahy (HS HMP) prostřednictvím sítě krajských hygienických stanic
Výkaz o činnosti ZZ oboru psychiatrie	Počet a charakteristiky osob ambulantně léčených v zařízeních psychiatrické péče s podrobnou přílohou o léčených osobách užívajících návykové látky.	ÚZIS ČR
Národní registr uživatelů lékařsky indikovaných substitučních látek (NRULISL)	Počet a charakteristiky osob podstupujících substituční léčbu závislosti na opiátech/opioidech. Počet a charakteristiky zdravotnických zařízení poskytujících substituční léčbu.	ÚZIS ČR
Národní registr hospitalizovaných (NRHOSP)	Počet a charakteristiky hospitalizovaných osob včetně hospitalizovaných na poruchy způsobené užíváním návykových látek zejména v lůžkových zařízeních oboru psychiatrie.	ÚZIS ČR
Registr pohlavních nemocí (RPN)	Počet a charakteristiky osob, u nichž bylo zjištěno onemocnění pohlavní nemocí (sledováno i injekční užívání drog a rizikové chování).	Koordinační středisko pro resortní zdravotnické informační systémy (KSRZIS) prostřednictvím sítě krajských hygienických stanic, poskytování a zveřejňování údajů ÚZIS ČR
Závěrečné zprávy o realizaci projektů protidrogové politiky	Počet a charakteristiky klientů a poskytnuté služby v preventivních, harm-reduction, léčebných a resocializačních programech podpořených RVKPP ze státního rozpočtu.	SRVKPP / NMS
Odhad počtu problémových uživatelů drog (1)	Odhad standardní multiplikační metodou za využití počtu klientů-problémových uživatelů drog v kontaktu s nízkoprahovými programy v ČR.	NMS
Průzkum mezi lékaři a odhad počtu problémových uživatelů drog (2)	Dotazníkový průzkum lékařů zaměřený na užívání návykových látek a substituční léčbu. Odhad problémového užívání drog na základě dat od praktickými lékaři.	NMS
Odhad počtu problémových uživatelů drog v populaci (3)	Zpracování multiplikační metodou za využití počtu hlášených léčených uživatelů drog v Registru žádostí o léčbu.	Referát drogové epidemiologie HS hl. m. Prahy
Monitoring testování infekcí v nízkoprahových programech	Počty provedených testů na HIV, virové hepatitidy a syfilis v nízkoprahových programech	NMS
Informační systém Infekční nemoci (IS IN)	Počet a charakteristiky osob, u nichž byla zjištěna infekce virovou hepatitidou (sledováno injekční užívání drog).	Státní zdravotní ústav v Praze prostřednictvím sítě krajských hygienických stanic (EPIDAT), poskytování a zveřejňování údajů ÚZIS ČR
Surveillance HIV/AIDS	Počet a charakteristiky osob, u nichž byla zjištěna infekce HIV či onemocnění AIDS (sledováno injekční užívání drog). Počet a výsledky provedených laboratorních testů na HIV.	Státní zdravotní ústav v Praze – Národní referenční laboratoř pro AIDS
Nefatální intoxikace spojené s užíváním drog	Počet a charakteristiky osob akutně hospitalizovaných v souvislosti s užitím návykových látek ve vybraných zdravotnických zařízeních.	Hygienická stanice hl.m. Prahy (HS HMP) prostřednictvím sítě krajských hygienických stanic
Speciální registr drogových úmrtí	Informační systém pitev a toxikologických vyšetření zemřelých osob provedených na odděleních soudních lékařství umožňujících extrakci drogových úmrtí.	NMS / SSLST ČLS JEP
Informační systém Zemřelí (IS ZEM)	Informační systém o všech zemřelých osobách v ČR umožňujících extrakci drogových úmrtí.	ČSÚ, poskytování a zveřejňování údajů ÚZIS ČR
Výroční zprávy o realizaci protidrogové politiky krajů	Přehled drogové situace na území krajů, počet a charakteristiky programů protidrogové politiky na území kraje, výdaje na protidrogovou politiku.	Kraje

Název	Popis	Odpovědná instituce
Informační systém NPC	Drogové trestné činy a jejich pachatelé, podle druhu drogy a podle jednotlivých drogových ustanovení. Počty a objem záchytů drog. Ceny a čistota drog.	Policie ČR - NPC
Informační systém o přestupcích projednávaných orgány samosprávy	Přestupky přechovávání drog a pěstování rostlin obsahujících OPL v malém množství.	Ministerstvo vnitra (odbor všeobecné správy)
Informační systém CPJ GŘC	Počty a objem záchytů drog.	CPJ GŘC
ESSK (Evidenční systém statistik kriminality Policie ČR)	Drogové trestné činy a jejich pachatelé.	Policie ČR
Informační systém Probační a mediační služby (PMS)	Počty klientů, které má PMS v péči v souvislosti s porušením drogových ustanovení nebo v souvislosti se spácháním jiných trestných činů souvisejících s užíváním nebo distribucí drog.	PMS
Informační systém Vězeňské služby ČR	Testování moči vězněných osob na přítomnost drog. Záchyty drog ve věznicích. Poradenské a léčebné intervence ve věznicích. Počet a charakteristiky osob v léčebných programech a bezdrogových zónách.	GŘVS
Statistiky Ministerstva spravedlnosti (státní zastupitelství a soudy)	Drogové trestné činy a jejich pachatelé (stíhání, obžalování, odsouzení), podle druhů drogy a uložených trestů.	MS

2.3 Horizontální spolupráce na sběru a distribuci dat

2.3.1 Pracovní skupiny NMS

NMS koordinuje činnost expertních pracovních skupin zaměřených na jednotlivé oblasti DIS. Jejich členy jsou odborníci daných oblastí a představitelé institucí zapojených do sběru dat. Pracovní skupiny působí v těchto oblastech:

1. Populační a školské průzkumy o postojích k užívání drog;
2. Prevalenční odhady problémového užívání drog;
3. Infekce spojené s užíváním drog;
4. Drogová úmrť a mortalita uživatelů drog;
5. Žádosti o léčbu spojenou s užíváním drog;
6. Data trestněprávního sektoru;
7. Systém včasného varování před novými psychoaktivními látkami (zejména syntetickými drogami) a novými riziky spojenými s užíváním drog – Early Warning System (EWS).

Kromě výše zmíněných skupin koordinuje NMS další 2 pracovní skupiny RVKPP, a to:

1. Mezzirezortní a mezioborovou pracovní skupinu pro metamfetamin,
2. Pracovní skupinu „Prevence a snižování rizik užívání drog na tanečních akcích.

2.3.2 Poradní výbor pro sběr dat o drogách

Poradní výbor pro sběr dat o drogách (Poradní výbor) je výborem RVKPP. Připomínkuje a schvaluje NAPDIS, hodnotí jeho realizaci v uplynulém období. Poradní výbor dále připomínkuje a schvaluje Výroční zprávu o stavu ve věcech drog v ČR před jejím předložením RVKPP, vládě a EMCDDA.

3 Vyhodnocení cílů DIS pro roky 2011–2012

3.1 Vyhodnocení systémových cílů

Cíle	Vyhodnocení
Udržení a zvýšení kvality a funkčnosti DIS a jeho jednotlivých článků.	Všechny klíčové indikátory jsou v ČR dostupné. Od r. 2004 je celopopulační studie zaměřená na užívání drog realizována každé 4 roky. Od r. 2008 jsou navíc každoročně k dispozici výsledky sekce zaměřené na užívání drog v alespoň jednom omnibusovém průzkumu ročně. Každoročně jsou k dispozici odhady PDU multiplikační metodou z dat nízkoprahových zařízení. Co dva roky je prováděn odhad z průzkumu lékařů (Lékaři České republiky) a v r. 2012 byla zopakována studie zpětného zachytu. Z oblasti poptávky po léčbě a službách a dostupnosti a pokrytí služeb a léčby je k dispozici celá řada zdrojů a analýz různých institucí. V r. 2012 bylo navíc poprvé realizováno Sčítání adiktologických služeb. V roce 2012 vstoupil v účinnost Zákon č. 372/2011Sb. o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování v rámci, kterého je legislativně ukotven Národní registr léčby uživatelů drog (NRLUD), který integruje Národní registr uživatelů lékařsky indikovaných substitučních látek a Registr žádostí o léčbu. Data o hlášené incidenci infekcí mezi uživateli drog jsou v posledních letech dostupná nejen pro HIV a virové hepatitidy, ale také pro TBC, STIs. Monitoring a data ze surveillance týkající se prevalence infekcí jsou každoročně k dispozici z nízkoprahových programů, léčby, věznic. K plánovanému opakování celonárodní sero-prevalenční studie na HIV a VH mezi IUDs zatím nedošlo. V posledních letech jsou k dispozici data o drogových úmrtích jak ze speciálního registru ze soudně-lékařských oddělení (IS Soudní), tak z obecného registru mortality (IS Zemřelí). Navíc je prováděna také extrakce drogových úmrtí souvisejících s alkoholem.

	V roce 2012 vstoupil v účinnost Zákon č. 372/2011Sb. o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování v rámci, kterého je legislativně ukotven Národní registr pitev a toxikologických vyšetření prováděných na oddělení soudního lékařství.
Komplexní přehled o stavu užívání drog v ČR, zejména v oblastech pěti harmonizovaných klíčových indikátorů EMCDDA a dalších klíčových dat (core data) EMCDDA.	Pravidelně je zpracována Výroční zpráva o stavu ve věcech drog v ČR, která v souladu s doporučenou strukturou pokrývá oblast klíčových indikátorů i dalších klíčových dat. Je předkládána RVKPP, vládě a EMCDDA. Podle potřeby jsou prováděny a předkládány <i>ad-hoc</i> analýzy. Pravidelně jsou výsledky a analýzy různých aspektů drogové situace publikovány ve výstupech řady institucí zapojených do DIS a v odborném tisku (hlavní edice a tituly viz dále) .
Poskytování podkladů pro evaluaci protidrogové politiky a jejich jednotlivých opatření.	NMS zpracovává pravidelně podklady pro jednání RVKPP a na operativní úrovni v rámci sekretariátu RVKPP poskytuje podklady k přípravě nových opatření protidrogové politiky.
Pravidelné informování o stavu ve věcech drog v ČR v odborné i laické veřejnosti, zejména o nových, aktuálních a (potenciálně) rizikových fenoménech.	Každoročně v listopadu/prosinci je formou tiskové konference zveřejněna Výroční zpráva, veřejnosti je prezentována také evropská zpráva vydávaná EMCDDA, stejně jako základní výstupy ze studií na národní úrovni. Nové a aktuální fenomény a trendy jsou zveřejňovány prostřednictvím bulletinu Zaostřeno na drogy, webových stránek www.drogy-info.cz a formou tiskových zpráv a tiskových konferencí.
Návaznost DIS ČR na evropský a mezinárodní kontext, zejména prostřednictvím aktivit a projektů EMCDDA.	NMS je součástí sítě Reitox. Experti ČR se pravidelně účastní jednání a projektů EMCDDA. Instituce a experti jsou zapojeni do mnoha dalších vědeckých, monitorovacích, rozvojových projektů, studií apod. (např. ESPAD, EU-DAP, SMART, CADAP, DPIP projekty, twinningové projekty a mnoho dalších).

3.2 Vyhodnocení specifických cílů

Cíle	Vyhodnocení
Zvýšení rozsahu a kvality dat o experimentálním, rekreačním a intenzivním užívání především konopných, ale i dalších drog mezi	Data o rozsahu užívání drog mezi mládeží a mladými dospělými jsou k dispozici z pravidelně realizovaných celonárodních studií (celopopulačních a školních studií), součástí průzkumů jsou i

mládeží a mladými dospělými.	screeningové škály zaměřené na intenzivní užívání konopných látek (CAST), alkoholu (CAGE, AUDIT), hazardu (CPGI). Reprezentativní studie jsou doplňovány kontextovými výzkumy ve specifických populacích (taneční scéna, regionální drogové služby) pomocí on-line analytických nástrojů. ČÁST ověřen NMS v projektu EMCDDA, AUDIT ověřen v rámci projektů EU SMART a EU ODHIN.
Sledování aktuálních trendů na české drogové scéně (zejména v oblasti problémového a injekčního užívání opiátů/opioidů a pervitinu) včetně odhadu velikosti populace problémových uživatelů jednotlivých drog.	Prováděny pravidelné odhady PUD. K dispozici je řada informačních zdrojů z oblasti léčby a služeb pro PUD (Národní registr hospitalizovaných ÚZIS, roční výkazy o činnosti oborů ÚZIS, registr žádostí o léčbu spojenou s užíváním drog HS, analýza závěrečných zpráv projektů v dotačním řízení, podpora evidence dat aplikací UniData). V posledních letech spolupráce s pražskými nízkoprahovými programy na monitoringu a aktualizaci odhadu počtu problémových uživatelů drog v Praze a monitorování klientů HR programů v Praze. Prováděn každoroční monitoring testování infekcí v nízkoprahových programech.
Sledování aktuálních trendů v oblasti užívání a distribuce nových syntetických drog na české drogové scéně, včetně tržních a uživatelských zvyklostí a prevalence jejich užívání.	Otázky týkající se nových syntetických drog jsou standardní součástí celopopulačních studií, tržní zvyklosti a podrobnější informace o vzorcích užívání NSD přinesla speciální studie zaměřená na internetovou populaci v roce 2011. Pravidelně je prováděn monitoring nabídky NSD na internetu. Pravidelně se schází a komunikuje EWS skupina a shromažďuje informace o výskytu NSD.
Sledování aktuálních trendů v oblasti poptávky a nabídky kokainu.	Jako zdroj pro sledování aktuálních trendů v oblasti poptávky slouží výsledky celopopulačních a školních studií. Zdroj pro sledování nabídky představují data o záchytech a čistotě kokainu.
Zvýšení množství a kvality dat o léčebném užívání a problémovém užívání (zneužívání) léčivých přípravků užívaných při substituční léčbě závislosti na opiátech/opioidech.	Byly doplněny roční výkazy praktických lékařů a zejména psychiatrů o počet klientů v substituci a také počet klientů zneužívajících substituční přípravky. V pravidelném průzkumu mezi lékaři ČR realizovaném NMS jsou každé dva roky pokládány otázky týkající se zneužívání substitučních přípravků a v substituci. Pravidelné průzkumy mezi poskytovateli substituční léčby a koordinace spolupráce s nízkoprahovými programy, které pracují s klienty užívajícími nelegálně substituční přípravky. Odhady překryvu uživatelů v substituci a

	zneužívajících substituční přípravky.
Sledování výskytu (krví přenosných) infekcí mezi uživateli drog s důrazem na neinstitutionalizovanou populaci a populaci využívající nízkoprahových služeb, a rizikových faktorů, zejména rizikového chování.	Každoročně je prováděn monitoring testování HIV, VHB, VHC a syfilis v nízkoprahových programech. K plánovanému opakování celonárodní sero-prevalenční studie na HIV a VH mezi IUDs, klienty nízkoprahových programů, zatím nedošlo (Klinika adiktologie 1.LF UK zatím neúspěšně žádá grantové prostředky).
Mapování rozsahu a dostupnosti programů prevence a adiktologické péče různého druhu s cílem získat komplexní přehled o aktivitách na celostátní a regionální (lokální) úrovni.	V r. 2012 byla realizovaná průřezová dotazníková studie mezi poskytovateli adiktologických služeb v ČR mapující typy zařízení, poskytované služby a cílové skupiny – Sčítání adiktologických služeb 2012 (NMS, ÚZIS, KA 1.LF UK). V r. 2012 byl KA 1.LF UK realizován projekt Mapování dostupnosti a charakteru sítě služeb oboru Adiktologie.
Sledování trendů charakteristik a počtů klientů ve službách pro uživatele drog.	Každoročně jsou k dispozici data z Registru žádostí o léčbu hygienické služby. Každoročně jsou k dispozici data ÚZIS z NZIS (hospitalizace, roční ambulantní výkaz psychiatrie, NRULISL). Každoročně jsou analyzovány závěrečné zprávy z dotačního řízení RVKPP. Je vyvíjen softwarový nástroj pro evidenci a vykazování dat v drogových službách UniData (viz www.drogovesluzby.cz).
Podpora standardizace a dobré praxe v evidenci o klientech a službách poskytnutých v zařízeních a programech prevence a adiktologické péče s cílem zvýšit kvalitu primárních dat na úrovni zpravodajských jednotek.	Je vyvíjen softwarový nástroj pro evidenci a vykazování dat v drogových službách všech certifikačních typů UniData (viz www.drogovesluzby.cz). Přes www.drogovesluzby.cz je realizována podpora uživatelům UniData. 12. prosince 2011 v Brně a 9. února 2012 v Praze se konal seminář NMS na téma evidence a vykazování dat v drogových službách.
Mapování užívání drog a rizikových faktorů ve specifických (těžce dosažitelných, stigmatizovaných, rizikových) skupinách populace.	V roce 2012 byla provedena analýza s cílem identifikovat datové a informační zdroje a analyzovat situaci v užívání drog ve specifických skupinách, těžko dosažitelných skupinách uživatelů drog atd. Byla vydána jako monografie Užívání drog ve skupinách s obtížným přístupem k drogovým službám, Situace v ČR: analýza informačních zdrojů. (Autoři Nepustil, P., Pančocha, K., Frišaufová, M., Kalivodová, R., Bártová, A. ISBN 978-80-7440-072-8.). Týká se následujících skupin: Romové,

	etnické minority, migranti, senioři, ženy, zdravotně postižení, LGBT - lesbické ženy, gayové, bisexuálové a transgenders.
--	---

3.3 Vyhodnocení očekávaných výsledků

Očekávané výsledky	Vyhodnocení
Funkční DIS shromažďující informace o užívání drog, následcích užívání drog, o preventivních, léčebných, represivních opatřeních a o institucionálním (politickém, legislativním) rámci protidrogové politiky.	Splněno. DIS funguje jak organizačně (pracovní skupiny, pravidelná komunikace, spolupráce), tak po stránce produkce dat, výsledků, analýz.
Informovaná odborná i laická veřejnost a subjekty veřejné správy v ČR (zejména RVKPP a vláda) a mezinárodní instituce zabývající se užíváním drog a protidrogovou politikou.	Splněno. DIS produkuje řadu pravidelných výstupů a výsledků (NMS, ÚZIS, hygienická služba, KAD 1.LF UK). Publikace dostupné na internetu, rozesílány cílovým skupinám, pořádány tiskové konference. Výsledky publikovány v odborných časopisech.
Zavedený a standardizovaný systém sběru a poskytování dat umožňující identifikaci nových fenoménů, trendů a mezinárodní srovnání.	Splněno. Jsou dodržovány standardy EMCDDA (jak pro sběr klíčových indikátorů, tak pro hlášení dat). Český EWS je součástí evropského EWS, probíhá pravidelná komunikace. ČR se podílí na projektech EMCDDA v oblasti nových trendů (trendspoting). Příprava aktualizace sběru dat o léčených uživatelích drog dle Protokolu 3.0 EMCDDA.
Udržitelnost a stabilita lidských a finančních zdrojů a sítě institucí spolupracujících v rámci DIS.	Síť DIS je funkční. Jednotlivé instituce fungují. Personální a finanční zdroje nebyly podrobně hodnoceny.
Efektivní využití dostupných finančních, personálních a institucionálních zdrojů při realizaci DIS a koordinovaná spolupráce jeho jednotlivých článků.	Komunikace a spolupráce jednotlivých článků DIS se odehrává na mnoha úrovních. Spolupráci lze označit za vzornou.
Podávání návrhů a argumentů pro zařazení nových syntetických látek zneužívaných v ČR do seznamů, které jsou přílohami k zákonu č. 167/1998 Sb., o návykových látkách, a zahájení legislativního procesu vedoucího k jejich kontrole v ČR.	Plněno. Projednáváno v rámci EWS koordinační skupiny.

4 Vyhodnocení aktivit na období 2011–2012

4.1 Sběr dat v oblasti 5 klíčových indikátorů

4.1.1 Užívání drog v obecné populaci

Aktivity	Vyhodnocení
Realizace další vlny Evropské školní studie o alkoholu a jiných drogách (ESPAD) v r. 2011. Realizátor: PCP a NMS. Termín: Sběr dat - 30.6.2011, publikace výsledků za ČR - 31.12.2011.	V roce 2011 proběhla již pátá vlna sběru dat studie ESPAD – v průběhu června 2011 proběhl sběr dat na vybraných školách, souhrn výsledků byl zveřejněn v Zaostrěno na drogy 1/2012 (http://www.drogy-info.cz/index.php/publikace/zaostreno_na_drogy/2012_zaostreno_na_drogy). Výsledky české části studie byly prezentovány na tiskové konferenci dne 20. února 2012, výsledky mezinárodního projektu na tiskové konferenci dne 31. května 2012.
Realizace celopopulační studie zaměřené na rozsah užívání drog se standardními otázkami EMCDDA podle Evropského modelového dotazníku (EMQ). Realizátor: NMS. Metodická spolupráce a příprava: Pracovní skupina NMS „Užívání drog v populaci“. Termín: 31.12. 2012.	V roce 2012 byla ve spolupráci NMS s agenturou SCaC realizována celopopulační studie s názvem Národní výzkum užívání drog 2012. Sběrná část studie proběhla v září/říjnu 2012, výsledky budou zveřejněny počátkem roku 2013. Dotazník vycházel z Evropského modelového dotazníku, byl doplněn o další moduly týkající se intenzivního užívání konopných látek a konopných trhů, oblast léčebného užívání konopí, dostupnost drog, duševní zdraví a hraní hazardních her. Dotazník byl připraven ve spolupráci s členy pracovní skupiny NMS.
Lokalizace a validace modulů intenzivního užívání konopných drog a modulů pro kvantifikaci tržního chování uživatelů konopných drog v české populaci. Realizátor: NMS a Centrum adiktologie. Termín: 31.12.2011.	V roce 2011 byla realizována NMS, ve spolupráci s EMCDDA a agenturou Median, validizační studie konopných škál, ve které byl otestován krátký screeningový dotazník zaměřený na intenzivní užívání konopných látek CAST.
Aplikace modulu intenzivního užívání konopných drog a modulu „tržní chování uživatelů konopných drog“ v celopopulační studii zaměřené na rozsah užívání drog. Realizátor: NMS. Termín 31.12. 2012.	Škála CAST byla zahrnuta formou modulu do Národní studie užívání drog 2012.
Průzkum trhu a tržních zvyklostí v souvislosti s konopím – komplexní kvalitativní a kvantitativní studie mezi intenzivními uživateli konopných drog. Realizace: Centrum adiktologie. Termín: 31.12.2012.	Modul konopných trhů byl zařazen do Národního výzkumu užívání drog 2012. Získaná data budou srovnána s daty získanými obdobným modulem v celopopulační studii v r. 2008. Kvalitativní část průzkumu nebyla od r. 2008 zopakována – Centrum

	adiktologie, resp. Klinika adiktologie nezískala grantovou podporu.
Analýza a publikace výsledků průzkumu „Tanec a drogy 2010“. Realizátor: NMS. Termín: 31.12.2011.	V průběhu léta 2010 proběhla sběrná část webového průzkumu Tanec a drogy 2010, první výsledky byly zveřejněny ve VZ 2010, připravuje se výzkumná zpráva s podrobnými výsledky studie.
Realizace kvazi-reprezentativního průzkumu užívání drog v obecné populaci ČR za použití minimálního setu standardních otázek. Realizátor: NMS. Termín: do 31. 12. 2011 a 2012 (každoročně).	Každoročně je zjišťován rozsah užívání drog v obecné populaci (15-64 let) prostřednictvím jedné sady otázek zahrnuté do omnibusového průzkumu. V roce 2011 a 2012 byla realizována studie Prevalence užívání drog v populaci ČR ve spolupráci s agenturou Ppm factum, v roce 2012 také Výzkum občanů INRES SONES.
Realizace dotazníkové studie zaměřené na užívání drog na reprezentativním vzorku vězněných osob v ČR. Realizátor: NMS a GŘ VS. Termín: 31.12.2012.	První studie tohoto druhu v ČR proběhla v r. 2010 (NMS a GŘ VS). V r. 2012 se studie opakuje. V listopadu/prosinci 2012 proběhl sběr dat studie zaměřené na užívání drog mezi osobami ve výkonu trestu, studii realizovalo NMS ve spolupráci s GŘVS a agenturou Ppm factum. První výsledky budou zveřejněny počátkem roku 2013.
Zpracovat přehled informačních zdrojů a dostupných dat o zneužívání léků s obsahem OPL v ČR. Realizátor: NMS ve spolupráci se SÚKL, ÚZIS ČR, GŘ VS a MZ. Termín: 31.10. 2012.	Analýza provedena v r. 2011/2012. Výsledky publikovány jako publikace NMS: Nechanská, B., Mravčík, V., Popov, P. Zneužívání psychoaktivních léků v ČR, 2012. Dále souhrn viz Zaostřeno na drogy 1/2013.

4.1.2 Problémové užívání drog

Aktivity	Vyhodnocení
Provedení odhadu prevalence problémových uživatelů drog multiplikační metodou s využitím dat z nízkoprahových programů v ČR a jednotlivých krajích. Realizátor: NMS. Termín: do 30.6. 2011 a 2012 (každoročně).	Prevalenční odhad problémových uživatelů drog je každoročně zpracován pro Výroční zprávu o stavu ve věcech drog multiplikační metodou na základě dat z nízkoprahových programů.
Provedení národního prevalenčního odhadu problémového užívání drog na základě průzkumu mezi praktickými lékaři ČR. Realizátor: NMS. Termín: 31.12.2012.	V prosinci 2012 byly otázky týkající se PUD zahrnuty do průzkumu lékařů (Lékaři české republiky 2012), který je ve dvouletých intervalech realizován INRES – SONES v.o.s. a kam NMS přidává modul týkající se substituce a prevalenčních odhadů. První výsledky budou k dispozici počátkem roku 2013.
Provedení odhadu prevalence problémových uživatelů drog v populaci multiplikační metodou za využití počtu hlášených léčených uživatelů drog v Registru žádostí o léčbu. Aktualizace multiplikátoru nutného pro tento	Prevalenční odhad problémových uživatelů drog je každoročně zpracován dle aktuálního počtu obyvatel a aktuálního počtu léčených

odhad. Realizátor: referát drogové epidemiologie HS hl. m. Prahy. Termín: duben (každoročně za uplynulý rok).	problémových uživatelů drog. K aktualizaci multiplikátoru nedošlo.
Provedení národního prevalenčního odhadu problémového užívání drog metodou zpětného záchytu (capture-recapture). Realizátor: NMS. Termín: 31.12. 2012.	V roce 2011 byl proveden odhad problémových uživatelů metodou zpětného záchytu na základě dat spravovaných ÚZIS, SZÚ a VZP. Zároveň byl metodou zpětného záchytu proveden odhad PUD z dat poskytnutých 6 nízkoprahovými programy v Praze za r. 2012.
Realizace kvalitativního monitoringu zaměřeného na trendy užívání drog, drogovou scénu a trh metodou ohniskových skupin mezi pracovníky nízkoprahových programů v ČR. Realizátor: NMS/Centrum adiktologie. Termín: do 31.12. 2011 a 2012 (každoročně).	Nerealizováno.
Souhrnně zmapovat dostupnost dat o užívání drog ve skrytých a opomíjených populacích (těhotné ženy a matky; etnické menšiny; mobilní uživatelé; starší uživatelé drog a senioři; komerční sexuální pracovníci) a definovat další potřeby v této oblasti. Realizátor: NMS. Termín: 30.6.2012.	V roce 2012 byla provedena analýza s cílem identifikovat datové a informační zdroje a analyzovat situaci v užívání drog ve specifických těžko dosažitelných skupinách uživatelů drog atd. Byla vydána jako monografie Užívání drog ve skupinách s obtížným přístupem k drogovým službám, Situace v ČR: analýza informačních zdrojů. (Autoři Nepustil, P., Pančocha, K., Frišaufová, M., Kalivodová, R., Bártová, A. ISBN 978-80-7440-072-8.). Týká se následujících skupin: Romové, etnické minority, migranti, senioři, ženy, zdravotně postižení, LGBT - lesbické ženy, gayové, bisexuálové a transgenders.

4.1.3 Infekční nemoci spojené s užíváním drog

Aktivity	Vyhodnocení
Vedení databáze osob infikovaných HIV a případů AIDS s pravděpodobnou cestou přenosu injekční aplikací drog. Realizátor: Národní referenční laboratoř pro HIV/AIDS, SZÚ Praha. Termín: průběžně v r. 2011 a 2012.	Splněno.
Agregovaná evidence osob testovaných na HIV protilátky s uvedením důvodu testu. Realizátor: Národní referenční laboratoř pro HIV/AIDS,	Splněno.

SZÚ Praha. Termín: průběžně v r. 2011 a 2012.	
Vedení informačního systému hlášených případů virových hepatitid včetně údaje o injekčním užívání drog jako faktoru rizikového chování v rámci informačního systému hlášených infekčních onemocnění (IS IN). Realizátor: hygienická služba a SZÚ Praha. Termín: průběžně v r. 2011 a 2012.	Splněno.
Vedení a zpracování údajů z Registru pohlavních nemocí (RPN), zejména hlášených případů syfilis a kapavky včetně údaje o injekčním užívání drog jako faktoru rizikového chování. Realizátor: MZČR prostřednictvím KSRZIS a ÚZIS ČR. Termín: průběžně v r. 2011 a 2012.	Splněno.
Monitoring testování infekčních nemocí v nízkoprahových zařízeních. Realizátor: NMS. Termín: průběžně v r. 2011 a 2012.	Splněno.
Studie prevalence (průřezová část) a incidence (prospektivní část) HIV, VHB, VHC a syfilis mezi klienty nízkoprahových programů a v neinstitucionalizované populaci. Realizátor: Centrum Adiktologie. Termín: Průběžně v r. 2011 a 2012.	K plánovanému opakování celonárodní sero-prevalenční studie na HIV a VH mezi IUDs, klienty nízkoprahových programů, zatím nedošlo (Klinika adiktologie 1.LF UK zatím neúspěšně žádá grantové prostředky).
Analýza výsledků testování infekčních nemocí a výskytu infekčních onemocnění (zejména HIV/AIDS a virových hepatitid) u uživatelů drog ve věznicích. Realizátor: GRVS ve spolupráci s NMS. Termín: průběžně v r. 2011 a 2012.	Úkol průběžně plněn. Údaje o počtu provedených vyšetření a jejich výsledky jsou v rámci zdravotnické služby VS ČR průběžně monitorovány, pravidelně vyhodnocovány a v půlročních intervalech zasílány NMS.
Analýza údajů o výměnném programu a dalších aktivitách v oblasti prevence a harm reduction infekcí v ČR ze závěrečných zpráv programů. Realizátor: NMS. Termín: průběžně v r. 2011 a 2012.	Splněno. Výsledky publikovány ve Výročních zprávách o stavu ve věcech drog v ČR.
Analýza stavu, dostupnosti a možnosti realizace testování na infekční choroby v prostředí nízkoprahových služeb pro uživatele drog. Realizátor: NMS. Termín: do 31. 12. 2011. Předpokládaný výstup: tematické číslo Zaostřeno na drogy.	Výsledky monitoringu testování v nízkoprahových službách každoročně publikovány ve Výroční zprávě o stavu ve věcech drog v ČR. Počet testujících programů a počet provedených testů ze závěrečných zpráv projektů v dotačním řízení RVKPP publikován tamtéž. Mravčík, V., Nečas, V. (2010). Testování infekčních chorob jako součást prevence a snižování rizika infekcí mezi injekčními uživateli drog v ČR. <i>Adiktologie</i> 10(2), 85 – 90. ECDC, EMCDDA. Prevence a kontrola infekčních nemocí u injekčních

	uživatelů drog: Metodický pokyn ECDC a EMCDDA. Zaostřeno na drogy, Praha, Úřad vlády ČR, 2012, 2. ECDC, EMCDDA. <i>Prevence a kontrola infekčních nemocí u injekčních uživatelů drog</i>. Praha: Úřad vlády ČR, 2011, 104 s. ISBN: 978-80-7440-064-3.
Sero-behaviorální dotazníková studie spojená s testováním na HIV a TBC mezi problémovými uživateli drog v Praze především z řad migrantů. Realizátor: SANANIM, o.s. ve spolupráci s NMS. Termín: 31. 12. 2011.	Studie realizována a zpracování výsledků v podobě publikace je plánováno na konec roku 2013.

4.1.4 Úmrtí spojená s užíváním drog a mortalita uživatelů drog

Aktivity	Vyhodnocení
Sběr a analýza dat o drogových úmrtích ze speciálního registru drogových úmrtí ze sítě pracovišť soudního lékařství v ČR. Realizátor: NMS ve spolupráci se SSLT ČLS JEP. Termín: průběžně v r. 2011 a 2012, analýza dat do 30.6. za uplynulý kalendářní rok.	Výsledky každoročně dostupné ve Výročních zprávách o stavu ve věcech drog v ČR.
Extrakce dat o toxikologických nálezech u zemřelých při dopravních nehodách ze speciálního registru drogových úmrtí ze sítě pracovišť soudního lékařství v ČR. Realizátor: NMS ve spolupráci se SSLT ČLS JEP. Termín: analýza dat do 30.6. za uplynulý kalendářní rok.	Výsledky každoročně dostupné ve Výročních zprávách o stavu ve věcech drog v ČR.
Vedení informačního systému Zemřelí (obecného registru mortality v ČR) a extrakce dat o drogových úmrtích z tohoto systému. Realizátor: ČSÚ a ÚZIS ČR. Termín: každoročně do 30.6. za uplynulý kalendářní rok.	Výsledky každoročně dostupné ve Výročních zprávách o stavu ve věcech drog v ČR.
Realizace (opakování) database-linkage kohortové studie mortality (problémových) uživatelů drog. Realizátor: NMS. Termín: 31.12.2012.	Nerealizováno. KA 1.LF UK však byla provedena follow-up studie mortality na vzorku problémových uživatelů drog – klientů drogových služeb v Praze v polovině 90. let.

4.1.5 Žádosti o léčbu v souvislosti s užíváním drog a systém péče o uživatele drog

Aktivity	Vyhodnocení
Vedení Registru uživatelů drog – žadatelů o léčbu, a to jak prvních žádostí, tak všech žádostí o léčbu. Realizátor: HS HMP. Termín: průběžně v r. 2011 a 2012, analýza dat do 30.6. za uplynulý kalendářní rok.	Výsledky každoročně publikovány ve speciální výroční zprávě centrálního pracoviště drogové epidemiologie hygienické služby (včetně prezentace na webové stránce HS HMP). Výsledky každoročně dostupné ve Výročních zprávách o stavu ve věcech drog v ČR.
Vedení a zpracování analýzy hospitalizovaných v psychiatrických lůžkových zařízeních s problémy způsobenými alkoholem a jinými OPL z Národního registru hospitalizovaných (NRHOSP). Realizátor: ÚZIS ČR. Termín: každoročně v r. 2011 a 2012, analýza dat do 30.7. za uplynulý kalendářní rok.	Výsledky každoročně dostupné jako speciální číslo Aktuálních informací ÚZIS a ve Výročních zprávách o stavu ve věcech drog v ČR.
Zpracování analýzy ošetřených v záchytných stanicích. Realizátor: ÚZIS ČR. Termín: každoročně v r. 2011 a 2012, analýza dat do 30.6. za uplynulý kalendářní rok.	Výsledky každoročně dostupné jako speciální číslo Aktuálních informací ÚZIS a ve Výročních zprávách o stavu ve věcech drog v ČR.
Zpracování analýzy hospitalizovaných na detoxifikačních jednotkách. Realizátor: ÚZIS ČR. Termín: každoročně v r. 2011 a 2012, analýza dat do 30.6. za uplynulý kalendářní rok.	Výsledky každoročně dostupné jako speciální číslo Aktuálních informací ÚZIS a ve Výročních zprávách o stavu ve věcech drog v ČR.
Analýza pacientů (uživatelů alkoholu a jiných návykových látek) léčených v ambulantních zdravotnických zařízeních. Realizátor: ÚZIS ČR. Termín: každoročně v r. 2011 a 2012, analýza dat do 30.6. za uplynulý kalendářní rok.	Výsledky každoročně dostupné jako speciální číslo Aktuálních informací ÚZIS a ve Výročních zprávách o stavu ve věcech drog v ČR.
Vedení a zpracování údajů z Národního registru uživatelů lékařsky indikovaných substitučních látek. Realizátor: ÚZIS ČR. Termín: průběžně v r. 2011 a 2012.	Výsledky každoročně dostupné jako speciální číslo Aktuálních informací ÚZIS a ve Výročních zprávách o stavu ve věcech drog v ČR.
Provedení jednodenní prevalence studie uživatelů alkoholu a nealkoholových drog v léčebných, poradenských a harm reduction programech v ČR. Realizátor: NMS ve spolupráci s ÚZIS ČR, HS HMP, SNN ČLS JEP. Termín: do 31.12.2012.	V roce 2012 bylo realizováno Sčítání adiktologických služeb zaměřené na zmapování služeb pro uživatele drog, počty klientů a jejich charakteristiky ke dni 20. června 2012 a další použití sesbíraných dat. Výsledky průřezové studie byly zveřejněny ve VZ 2011.
Metodická podpora uživatelům databáze UniData (evidence klientů a služeb v adiktologických službách). Realizátor: NMS. Termín: průběžně	Pravidelná aktualizace programu UniData, viz www.drogovesluzby.cz , realizace vzdělávacích seminářů v r. 2012 (Praha, Brno)

v r. 2011 a 2012.	
Sběr dat o léčebných programech a bezdrogových zónách ve věznicích. Realizátor: GRVS. Termín: průběžně v r. 2011 a 2012.	Výsledky každoročně dostupné ve Výročních zprávách o stavu ve věcech drog v ČR.
Analýza klientů a poskytnutých služeb v síti poradenských, léčebných a doléčovacích programů ze závěrečných zpráv programů dotovaných v rámci dotačního řízení RVKPP. Realizátor: NMS. Termín: každoročně v r. 2011 a 2012, analýza dat do 30.6. za uplynulý kalendářní rok.	Výsledky každoročně dostupné ve Výročních zprávách o stavu ve věcech drog v ČR.
Zmapování dostupnosti a charakteru ambulantní a lůžkové medicínské adiktologické (AT) péče v jednotlivých regionech. Realizátor: MZ ve spolupráci s NMS, SNN a CA. Termín: únor 2011 – návrh výzkumných nástrojů a designu, prosinec 2011 – provedení studie a analytická zpráva.	V r. 2012 byl KA 1.LF UK za podpory MZ realizován projekt Mapování dostupnosti a charakteru sítě služeb oboru adiktologie.

4.2 Sběr a analýza dalších dat v rámci DIS

4.2.1 Systém včasného varování před novými syntetickými drogami - EWS

Aktivity	Vyhodnocení
Činnost sítě EWS a její průběžná správa. Realizátor: NMS. Termín: průběžně v r. 2011 a 2012.	Pracovní skupina systém včasného varování před novými drogami zintenzivnila svoji činnost (1 setkání v r. 2011, 3 setkání v r. 2012). Zápisy z jednání jsou k dispozici na webových stránkách NMS.
Zpráva o činnosti EWS v ČR pro EMCDDA. Realizátor: NMS. Termín: 2x ročně za uplynulé pololetí.	Průběžná zpráva za pololetí r. 2011 a 2012 a závěrečná zpráva za 2011 byly odevzdány EMCDDA a publikovány v databázi EDND.

4.2.2 Data z oblasti prevence

Aktivity	Vyhodnocení
Monitorování programů všeobecné, selektivní a indikované prevence realizovaných v resortu školství – typy a zaměření programů, objem programů, spolupráce s externími organizacemi. Realizátor: MŠMT. Termín: každoročně do 30.6. za uplynulý kalendářní rok.	
Analýza klientů a poskytnutých služeb v rámci primárně-preventivních	Závěrečné zprávy jsou každoročně analyzovány pro potřeby Výroční

aktivit a programů ze závěrečných zpráv v rámci dotačního řízení RVKPP. Realizátor: NMS. Termín: každoročně v r. 2011 a 2012, analýza dat do 30.6. za uplynulý kalendářní rok.	zprávy o stavu ve věcech drog v ČR. Pro rok 2011 bylo v dotačním řízení podpořeno minimum programů prevence, další analýza dat tak byla omezena.
Analýza pilotních programů cílené specifické primární prevence (EUDAP 2) v ČR. Realizátor: Centrum adiktologie. Termín: do 30. 12. 2012.	

4.2.3 Data z oblasti snižování nabídky drog (trestněprávní sektor)

Aktivity	Vyhodnocení
Evidence (primární) drogové trestné činnosti (trestné činy a jejich pachatelé) podle druhu drogy – zadržení a stíhaní. Realizátor: NPC. Termín: průběžně, výstupy každoročně do 30.6. za uplynulý kalendářní rok.	Každoročně jsou k dispozici data o počtu zadržených pachatelů primární drogové trestné činnosti v rozdělení podle typu trestné činnosti a druhu drogy. Počty trestných činů v daném rozdělení nebyly k dispozici.
Evidence (primární) drogové trestné činnosti (trestné činy a jejich pachatelé) podle druhu drogy – stíhaní podle Evidenčního systému statistik kriminality Policie ČR (ESSK). Realizátor: Policie ČR, Policejní prezídium. Termín: průběžně, výstupy každoročně do 30.6. za uplynulý kalendářní rok.	Za r. 2011 byla k dispozici data o počtu stíhaných pachatelů a počtu trestných činů primární drogové kriminality v rozdělení podle typu trestné činnosti. Rozdělení podle druhu drogy nebylo k dispozici.
Evidence (primární) drogové trestné činnosti (trestné činy a jejich pachatelé) podle druhu drogy – obvinění, obžalování a odsouzení. Realizátor: Ministerstvo spravedlnosti. Termín: průběžně, výstupy každoročně do 30.6. za uplynulý kalendářní rok.	Za r. 2011 byla k dispozici data o počtu obviněných, obžalovaných a odsouzených pachatelů primární drogové trestné činnosti v rozdělení podle typu trestné činnosti a druhu drogy. Počty trestných činů v daném rozdělení nebyly k dispozici.
Průběžná analýza dat o klientech PMS stíhaných/odsouzených v souvislosti s užíváním drog a za (primární) drogové trestné činy (přehled o ukládaných opatřeních namísto/vedle trestu). Realizátor: Probační a mediační služba. Termín: průběžně v r. 2011 a 2012.	Analýza dat za r. 2011 provedena, vybrané výsledky publikovány v kapitole 9.1.3 Výroční zprávy o stavu ve věcech drog v ČR v r. 2011 (VZ 2011).
Stanovení expertního odhadu rozsahu sekundární kriminality páchané uživateli drog v r. 2011. Realizátor: NPC ve spolupráci s NMS. Termín: 30.6.2012.	Odhad sekundární drogové kriminality za r. 2011 proveden, výsledky publikovány ve v kapitole 9.2 VZ 2011.
Analýza dat o čistotě a potenci zabavených drog v ČR. Realizátor: NPC ve spolupráci s NMS. Termín: každoročně do 30.6. za uplynulý	Analýza dat za r. 2011 provedena, výsledky publikovány v kapitole 10.4 VZ 2011.

kalendářní rok.	
Analýza dat o cenách drog v závislosti na jejich čistotě / potenci. Realizátor: NPC a NMS. Termín: každoročně do 30.6. za uplynulý kalendářní rok.	Analýza dat za r. 2011 provedena, výsledky publikovány v kapitole 10.4 VZ 2011.
Analýza dat o počtu a objemu záchytů drog. Realizátor: NPC a GRČ ve spolupráci s NMS. Termín: každoročně do 30.6. za uplynulý kalendářní rok.	Analýza dat za r. 2011 provedena, výsledky publikovány v kapitole 10.3 VZ 2011.
Analýza dat o záchytech drog ve věznicích. Realizátor: GRVS. Termín: každoročně do 30.6. za uplynulý kalendářní rok.	Analýza dat za r. 2011 provedena, výsledky publikovány v kapitole 9.3 VZ 2011.
Analýza dat o objemu množství zajištěného majetku pocházejícího z trestné činnosti. Realizátor: NPC. Termín: každoročně do 30.6. za uplynulý kalendářní rok.	Data, týkající se množství zajištěného majetku pocházejícího z drogové trestné činnosti, nejsou v rámci Policie ČR k dispozici.
Analýza dat o množství drog prokazovaných v rámci trestního řízení. Realizátor: NPC ve spolupráci s Centrem adiktologie. Termín: Každoročně do 30. 7. za uplynulý kalendářní rok.	Data k indikátoru „množství drog, prokázaných v rámci TR“ jsou již od r. 2010 NPC zpracovávána a postupována Centru adiktologie. Za r. 2008 a 2012 je plánována souhrnná analýza.
Realizace studie o spotřebě ilegálních drog na území ČR, odhad nelegální ekonomiky spojené se zneužíváním drog. Realizátor: CA ve spolupráci s NMS. Termín: 31.12.2012.	Odhad spotřeby drog za r. 2011 realizován, výsledky publikovány v kapitole 10.1 VZ 2011. Dále byl publikován článek v časopise Adiktologie: Vopravil, J. (2011). Odhad velikosti trhu s konopnými drogami a pervitinem. <i>Adiktologie</i>, (11)Suppl., 54-59. V rámci EU projektu „New methodological tools for policy and programme evaluation“ (JUST/2010/DPIP/AG/1410) byla publikována monografie: Vopravil, J., Rossi, C. (2013). <i>Illicit drug market and its economic impact</i>. Rome: UniversItalia. ISBN: 978-88-6507-408-4. (tisk: leden 2013).

4.3 Evaluace intervencí

4.3.1 Evaluace a kvalita služeb pro uživatele drog

Aktivity	Vyhodnocení
----------	-------------

Návrh nástroje a metodiky pro monitorování výsledků a efektivity léčby napříč různými typy služeb pro uživatele drog (typu TOP ¹). Realizátor: NMS. Termín: 31.12.2012.	Byl navržen nástroj na monitoring výsledků léčby v nově zřízeném Národním registru léčby uživatelů drog.
Aktualizace a průběžné doplňování české banky evaluačních nástrojů přístupné na www.drogy-info.cz . Realizátor: NMS. Termín: průběžně v r. 2011 a 2012.	V roce 2011 a 2012 nebyl do banky evaluačních nástrojů vložen žádný další screeningový test/dotazník.
Vkládání projektů s dobrou praxí do databáze EDDRA EMCDDA. Kontaktování poskytovatelů služeb s výzvou o zapojení do EDDRA. Realizátor: NMS. Termín: průběžně v r. 2011 a 2012.	V roce 2011 a 2012 nebyl vložen žádný projekt z ČR do databáze EDDRA EMCDDA. Databáze EDDRA EMCDDA je nyní v rekonstrukci.

4.3.2 Ekonomické analýzy

Aktivity	Vyhodnocení
Analýza finančních potřeb dostupné sítě drogových služeb prevence a léčby s ohledem na různé zdroje financování – státní, kraje, obce, ostatní. Realizátor: NMS. Termín: 30.6.2011.	Analýzou financování protidrogové politiky včetně trendů ve financování opatření protidrogové politiky se zabývalo Zaostrěno na drogy 3/2012.
Provést studii nákladů na (zne)užívání tabáku, alkoholu a dalších drog v ČR. Realizátor: NMS ve spolupráci s CA. Termín: 31.12. 2012.	V roce 2011 byla vydána výzkumná zpráva Zábranský, T., Běláčková, V., Štefunková, M., Vopravil, J., & Langrová, M. (2011). <i>Společenské náklady užívání alkoholu, tabáku a nelegálních drog v ČR v roce 2007</i> . Praha: Centrum adiktologie, Psychiatrická klinika 1. LF UK v Praze a VFN v Praze.

4.3.3 Evaluace Národní strategie protidrogové politiky ČR na období 2010 až 2018 a Akčního plánu na období 2010 až 2012

Aktivity	Vyhodnocení
Hodnocení implementace Akčního plánu protidrogové politiky na období 2010 až 2012. Realizátor: sekretariát RVKPP. Termín: 31.12. 2011 a 2012.	Průběžné hodnocení implementace aktivit AP proběhlo 2x – v červnu 2011 a srpnu 2012. Konečné hodnocení plnění AP proběhlo v prosinci 2012 – leden 2013.

¹ Viz více na <http://www.nta.nhs.uk/who-healthcare-top.aspx>.

	RVKPP projednala souhrnnou zprávu o hodnocení AP v lednu 2013 a vláda v únoru 2013.
Analýza dostupnosti prekurzorů drog k výrobě pervitinu a vyhodnocování opatření omezujících jejich dostupnost. Realizátor: NMS ve spolupráci s NPC, CPJ GŘC, SÚKL, MV, MZ. Termín: průběžně v r. 2011 a 2012.	Data o dostupnosti prekurzorů metamfetaminu byla průběžně vyhodnocována v rámci činnosti pracovní skupiny pro metamfетamin. Výstupem jsou zprávy o vývoji situace v oblasti výroby, nabídky a poptávky po metamfetaminu v ČR za rok 2011 a 2012, které byly předloženy RVKPP.
Vyhodnotit dopady změny trestní legislativy v oblasti nedovoleného nakládání s drogami účinnými od ledna 2010. Realizátor: MS. Termín: 31.12.2012.	V dubnu 2011 byla vládě předložena zpráva Vyhodnocení aplikace vybraných podzákonných právních předpisů provádějících zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, a to na základě usnesení vlády č. 1550 ze dne 14. 12. 2009. Podle informací uvedených v hodnocení nečiní žádné z posuzovaných nařízení vlády v aplikační praxi výraznější potíže. Současně však MS upozorňuje, že je třeba pokračovat ve sledování aplikace předmětných nařízení a souhrnné vyhodnocení provést v horizontu několika let od jejich účinnosti. V návaznosti byla nařízení vlády č. 455/2009 Sb., kterým se pro účely trestního zákoníku stanoví, které rostliny nebo houby se považují za rostliny a houby obsahující omamnou nebo psychotropní látku a jaké je jejich množství větší než malé ve smyslu trestního zákoníku, a nařízení vlády č. 467/2009 Sb., kterým se pro účely trestního zákoníku stanoví, co se považuje za jedy a jaké je množství větší než malé u omamných látek, psychotropních látek, přípravků je obsahujících a jedů novelizována. Výzkum, zkoumající dopady přijetí trestního zákoníku na odhalování a postih drogové kriminality, realizuje Institut pro kriminologii a sociální prevenci s termínem řešení 2013–2015.

4.4 Úkoly v oblasti monitorování alkoholu a tabáku v Akčním plánu národní strategie protidrogové politiky na období 2010 až 2012

Aktivity	Vyhodnocení
Zabezpečit pravidelný systém sběru dat o užívání alkoholu a tabáku v ČR a o následcích jejich užívání. Realizátor: SZÚ. Termín: průběžně.	Souhrnné zprávy o stavu ve věcech alkoholu a/nebo tabáku v ČR vypracovány nebyly. SZU zavedlo systém sběru dat o užívání tabáku, a to jak v dospělé populaci, tak u mládeže. Pokud jde o vývoj prevalence kuřáctví v dospělé

	populaci, je k dispozici časová řada od roku 1997. Šetření je prováděno každoročně, poslední sběr dat proběhl v prosinci 2012. Pro zjišťování prevalence kuřáctví je využíván standardní set doporučených otázek WHO nebo WHO/CDC (rok 2012). Výsledky výzkumu jsou veřejně dostupné na http://www.szu.cz/tema/podpora-zdravi/vyvoj-prevalence-kuractvi-v-dospеле-populaci-cr. V případě kuřáctví mládeže realizuje SZÚ v rámci mezinárodní spolupráce v tříletých intervalech reprezentativní šetření specificky zaměřené na kuřáctví dětí školního věku Global Youth Tobacco Survey (GYTS). Poslední šetření bylo realizováno v roce 2011. Výsledky Studie GYTS jsou zveřejněny na www. stránkách SZÚ http://www.szu.cz/tema/podpora-zdravi/prevence-zavislosti. Pokud jde o systém sběru dat o alkoholu a následcích jeho užívání SZÚ svou účastí v mezinárodním projektu SMART připravil metodický základ pro realizaci celopopulační studie zaměřené na spotřebu alkoholu (Moskalewicz J, Sieroslawski J. Drinking Population Surveys – Guidance Document for Standardized Approach. IPN, Warsaw, 2010). Metodiku SMART SZÚ dále ověřilo v rámci řešení grantového projektu IGA NS 9645-4/2008 Determinanty rizikových forem užívání alkoholu v populaci mladých dospělých: analýza zdravotních, sociálních a psychologických souvislostí. Publikované výsledky projektu podávají ucelený obraz o vzorcích užívání alkoholu a jeho kontextu u populace ČR 18 až 39 let.
Realizovat celopopulační studii zaměřenou na užívání tabáku. Realizátor: SZÚ. Termín: každoročně.	Splněno – podrobněji viz bod výše.
Realizovat celopopulační studii zaměřenou na užívání alkoholu. Realizátor: SZÚ. Termín: pravidelně v 3–4letých intervalech. ²	SZÚ s využitím metodiky SMART realizovalo v roce 2012 za podpory WHO celopopulační studii o užívání alkoholu a jeho sociodemografických souvislostech. V současné době probíhá zpracování dat. V souladu s úkolem NAPDIS je další studie plánována na rok 2015. Základní set otázek týkajících se užívání alkoholu byl součástí Národního výzkumu užívání drog 2012. Nad rámec bylo zjišťováno také chování české populace v období částečné prohibice na podzim 2012.

² Tento úkol i úkol předchozí interferují s úkolem realizace celopopulační studie zaměřené na drogy ve 4letých intervalech, nejbližší z nich by měla být provedena v r. 2012. Je proto otázkou vzájemné koordinace monitorování oblasti ilegálních drog a monitorování alkoholu a tabáku, jak bude řešena oblast celopopulačních studií užívání návykových látek.

Zpracování výroční zprávy o stavu v užívání alkoholu a tabáku a o jejich dopadech a realizovaných opatřeních. Realizátor: SZÚ. Termín: každoročně do 31.10.	V rámci SZÚ se otázkami alkoholu a tabáku zabývá Koordinační, monitorovací a výzkumné pracoviště pro implementaci Evropského akčního plánu Evropa bez tabáku a Evropského akčního plánu o alkoholu (dále KMVP). Toto pracoviště je součástí Centra podpory veřejného zdraví a vyvíjí činnost v souladu se svým statutem (viz http://www.szu.cz/tema/podpora-zdravi/statut-kmvp). SZÚ zabezpečuje materiálně i personálně činnost pracoviště v rozsahu, který je nutný k plnění úkolů uložených statutem KMVP. Pracoviště plní úkoly ve statutu, podává o své činnosti pravidelně zprávu pro MZ a sdílí výsledky práce s dalšími institucemi včetně NMS. Statut však explicitně nezavazuje KMVP k vypracování uvedené výroční zprávy.
Spuštění webové prezentace o činnosti Koordinačního, monitorovacího a výzkumného pracoviště pro alkohol a tabák. Realizátor: SZÚ. Termín: 31.12.2012.	KMVP je součástí Státního zdravotního ústavu. Jeho činnost je prezentována na www stránkách SZÚ (http://www.szu.cz/tema/podpora-zdravi/prevence-zavislosti). Tematicky jsou informace členěny na oblast užívání tabáku, alkoholu a drog. Pravidelně jsou doplňovány informace z výzkumů, řada původních i přeložených odborných titulů je pro odbornou veřejnost volně ke stažení.

5 Systémové úkoly DIS na období 2010 až 2012

Aktivity	Vyhodnocení
Systémově dořešit zakotvení registru žádosti o léčbu uživatelů drog v podmínkách hygienické služby včetně jeho financování.	Nesplněno. Nebyly zajištěny finanční prostředky pro hygienickou službu ani systémově řešeno personální obsazení pracovišť v HS HMP a KHS. Musí být dořešeno v návaznosti na nový Národní registr léčby uživatelů drog dle zákona o zdravotních službách.
Systémově a formálně zakotvit sběr dat o pitvách a toxikologických vyšetřeních provedených na soudně-lékařských odděleních.	Splněno. Zákonem č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách) byl ustaven Národní registr pitev provedených na soudně-lékařských odděleních.
Vytvořit podmínky pro možnost propojení dat Vězeňské služby ČR (o léčených z vězeňské populace) s registrem žádostí o léčbu hygienické služby.	Proběhla jednání VS ČR a HS HMP a na základě nich byla zpracována předběžná zadávací dokumentace na příslušné softwarové řešení (databáze a propojení). Na tento projekt, který byl poměrně finančně náročný, se však nepodařilo získat potřebné finanční prostředky. VS ČR proto v roce 2012 nakoupila již existující softwarové řešení - sběr dat o

	léčených z vězeňské populace se v současné době pilotně nastavuje. Tím byly vytvořeny podmínky pro možnost propojení dat Vězeňské služby (o léčených z vězeňské populace) s registrem žádostí o léčbu (vedený HS HMP). Data z léčby ve vězení budou hlášena v rámci indikátoru žádosti o léčbu spojenou s užíváním drog (TDI) až v roce 2013 v souladu se zavedením nového Národního registru léčby uživatelů drog dle zákona o zdravotních službách.
Vytvořit nástroje jednotné evidence osob v různých databázích při zachování jejich anonymity z důvodu minimalizace rizika duplicitních údajů a propojování databází.	Nesplněno. V oblasti léčby bude částečně řešeno také v návaznosti na nový Národní registr léčby uživatelů drog dle zákona o zdravotních službách. V návrhu tohoto registru je návrh na vytvoření algoritmu identifikujícího duplicitní záznamy. V oblasti prosazování práva a vzájemné kompatibility databází, resp. propojení databází Policie ČR a Ministerstva spravedlnosti ČR (soudů/státních zastupitelství), přetrvává neexistence společného datového rozhraní Policie ČR a Ministerstva spravedlnosti ČR.
Zavést nové indikátory pro hodnocení úspěšnosti odhalování drogové kriminality (množství drog prokázaných v rámci trestního řízení, míra pravomocných rozsudků ve věcech a případně množství zajištěného majetku pocházejícího z trestné činnosti).	Data k indikátoru „množství drog, prokázaných v rámci TR“ jsou již od r. 2010 NPC zpracovávána a postupována Centru adiktologie. Souhrnná analýza je plánována za období 2008–2012. V oblasti pravomocných rozsudků je limitujícím faktorem neexistence společného datového rozhraní Policie ČR a Ministerstva spravedlnosti ČR. Data, týkající se množství zajištěného majetku pocházející z drogové trestné činnosti, nejsou v rámci Policie ČR k dispozici.
Systémově dořešit zabezpečení monitorování situace v oblasti alkoholu a tabáku včetně vztahu k monitorování situace v oblasti užívání ilegálních drog.	Úkol trvá. Je nadále obsahem Akčního plánu protidrogové politiky na období 2013-2015 jako aktivita 14.4., již má v gesci MZ ve spolupráci se sekretariátem RVKPP.

6.1 Knižní publikace

Seznam publikací NMS vydaných v r. 2011:

- Nechanská, B., Mravčík, V., Šťastná, L., Brožová, J. (2011) Uživatelé alkoholu a jiných drog ve zdravotnické statistice od roku 1959. Praha: Úřad vlády České republiky. ISBN 978-80-7440-048-3. 243 stran. (http://www.drogy-info.cz/index.php/publikace/monografie/uzivatele_alkoholu_a_jinych_drog_ve_zdravotnicke_statistice_od_roku_1959)

Seznam publikací Sekretariátu RVKPP vydaných v r. 2012:

- Sekretariát Rady vlády pro koordinaci protidrogové politiky (2011) Národní strategie protidrogové politiky na období 2010–2018. Praha: Úřad vlády České republiky. ISBN 978-80-7440-045-2. (http://www.drogy-info.cz/index.php/publikace/strategie_akcni_plany/narodni_strategie_protidrogove_politiky_na_obdobi_2010_az_2018)
- Sekretariát Rady vlády pro koordinaci protidrogové politiky (2011) Akční plán realizace Národní strategie protidrogové politiky na období 2010 až 2012. Praha: Úřad vlády České republiky. ISBN 978-80-7440-051-3. (http://www.drogy-info.cz/index.php/publikace/strategie_akcni_plany/akcni_plan_realizace_narodni_strategie_protidrogove_politiky_na_obdobi_2010_az_2012)
- Sekretariát Rady vlády pro koordinaci protidrogové politiky (2011) Evaluace Národní strategie protidrogové politiky na období 2005–2009. Praha: Úřad vlády České republiky. ISBN 978-80-7440-044-5.
- Sekretariát Rady vlády pro koordinaci protidrogové politiky (2011) Hodnocení implementace Akčního plánu realizace Národní strategie protidrogové politiky na období 2007–2009. Praha: Úřad vlády České republiky. ISBN 978-80-7440-043-8. (http://www.drogy-info.cz/index.php/publikace/strategie_akcni_plany/hodnoceni_implementace_akcniho_planu_2007_2009)

Seznam publikací NMS vydaných v r. 2012:

- Běláčková, V., Nechanská, B., Chomynová, P., Horáková, M. (2012) Celopopulační studie užívání návykových látek a postojů k němu v České republice v roce 2008. Praha: Úřad vlády České republiky. ISBN 978-80-7440-052-0. 198 str. (http://www.drogy-info.cz/index.php/publikace/vyzkumne_zpravy/celopopulacni_studie_uzivani_navykovych_latek_vyzkumna_zprava)
- Kandler, M. (2012) Komunitní spolupráce při zajištění prevence rizik v prostředí taneční scény. Praha: Úřad vlády České republiky. ISBN 978-80-7440-060-5. (http://www.drogy-info.cz/index.php/publikace/metodika/komunitni_spoluprace_v_prostredi_tanecni_sceny)
- EMCDDA a ECDC (2012). Prevence a kontrola infekčních nemocí u injekčních uživatelů drog. Praha: Úřad vlády České republiky. ISBN 978-80-7440-064-3. Publikace je překladem publikace původně vydané EMCDDA a ECDC v r. 2011. ISBN původního vydání: 978-92-9193-313-6. (http://www.drogy-info.cz/index.php/publikace/metodika/prevence_a_kontrola_infekcnich_nemoci_u_injekcnich_uzivatelu_drog)
- EMCDDA (2012). Internetové terapeutické intervence pro uživatele drog - Příklady dobré praxe a využití v členských státech EU. Praha: Úřad vlády České republiky. ISBN 978-80-7440-065-0. Publikace je překladem publikace původně vydané EMCDDA v r. 2009. ISBN původního vydání: 978-92-9168-348-2. (<http://www.drogy->

info.cz/index.php/publikace/monografie/internetove_terapeuticke_intervence_pro_uzivatele_drog)

- Csete, J. (2012) Hledání rovnováhy - Koncepce protidrogové politiky v České republice. Praha: Úřad vlády České republiky. ISBN 978-80-7440-066-7. Publikace je překladem publikace původně vydané Open Society Foundations v r. 2012. ISBN původního vydání: 978-1-936133-65-9. (http://www.drogy-info.cz/index.php/publikace/monografie/hledani_rovnovahy_koncepce_protidrogove_politiky_v_cr)
- Nechanská, B., Mravčík, V., Popov, P. (2012) Zneužívání psychoaktivních léků v ČR. Praha: Úřad vlády České republiky. ISBN 978-80-7440-073-5. (http://www.drogy-info.cz/index.php/publikace/monografie/zneuzivani_psychoaktivnich_leku_v_cr)
- Nepustil, P., Pančocha, K., Frišaufová, M., Kalivodová, R., Bártová, A. (2012) Užívání drog ve skupinách s obtížným přístupem k drogovým službám, Situace v ČR: analýza informačních zdrojů. Praha: Úřad vlády ČR. ISBN 978-80-7440-072-8. (http://www.drogy-info.cz/index.php/publikace/monografie/uzivani_drog_ve_skupinach_s_obtiznym_pristupem_k_drogovym_sluzbam)

6.2 Periodikum Zaostřeno na drogy

Jedná se o dvouměsíčník vydávaný NMS, každoročně je tedy vydáváno 6 monotematicky zaměřených čísel. Jedno z čísel každého ročníku obsahuje souhrn situace v oblasti drog v předchozím roce (česká a anglická verze). Podle situace mohou být vydána i mimořádná, nečíslovaná vydání Zaostřeno na drogy. Ediční plán Zaostřeno na drogy je sestavován průběžně podle aktuální situace na drogové scéně se záměrem informování odborné veřejnosti. V databázi odběratelů je cca 1760 institucí, odborníků a orgánů státní správy a samosprávy.

Vydaná čísla za r. 2011:

- Janíková, B. (2011) Aplikační místnosti – Centra pro zdravotnický supervidovanou aplikaci omamných a psychotropních látek. Zaostřeno na drogy 9, č. 1. s. 1-12.
- Saberžanovová, P. Ch., Vacek, J. (2011) Adiktologické služby v prostředí zábavy – Preventivní a harm reduction programy pro injekční uživatele drog. Zaostřeno na drogy 9, č. 2. s. 1-16.
- Connolly, J. (2011) Řešení problematiky otevřených drogových scén, drogové kriminality a narušování veřejného pořádku – možnosti partnerského přístupu. Zaostřeno na drogy 9, č. 3, s. 1-12. Číslo je překladem původní zprávy vydané Pompidou Group v anglickém jazyce: Responding to open drug scenes and drug-related crime and public nuisance - towards a partnership approach, P-PG/Coop(2006)3, Council of Europe / Pompidou Group, Connolly, J., Strasbourg (2006). Český překlad je publikován se svolením Rady Evropy (Council of Europe).
- Sadílková, M., Žáková, J. (2011) Sexuologická témata v terapeutické komunitě – Témata, se kterými se setkáváme během dlouhodobé rezidenční léčby závislých. Zaostřeno na drogy 9, č. 4, s. 1-12.
- Mravčík, V., Horáková, M., Pešek, R., Koňák, T. (2011) Drogy a vězni – Výsledky dotazníkové studie mezi osobami ve výkonu trestu odnětí svobody. Zaostřeno na drogy 9, č. 5, s. 1-16.
- Grohmannová, K., Grolmusová, L., Chomynová, P. (2011) Situace ve věcech drog v České republice v roce 2010 – Souhrn výroční zprávy. Zaostřeno na drogy 9, č. 6, s. 1-16.
- Grohmannová, K., Grolmusová, L., Chomynová, P. (2011) 2010 Drug Situation in the Czech Republic – Annual Report Summary. Zaostřeno na drogy 9, speciální číslo, s. 1-16.

Vydaná čísla za r. 2012:

- Csémy, L., Chomynová, P. (2011) Evropská školní studie o alkoholu a jiných drogách (ESPAD) – Přehled hlavních výsledků studie v České republice v roce 2011. Zaostřeno na drogy 10, č. 1, s. 1-12.
- Prevence a kontrola infekčních nemocí u injekčních uživatelů drog. Metodický pokyn ECDC a EMCDDA – Stručný souhrn. Zaostřeno na drogy 10, č. 2, s. 1-12. Číslo je překladem původní zprávy ECDC and EMCDDA GUIDANCE Prevention and control of infectious diseases among people who inject drugs – Guidance in brief“.
- Vopravil, J., Běláčková, V. (2012) Trendy ve financování opatření protidrogové politiky – Objem, druh nákladů a zdroje jejich financování. Zaostřeno na drogy 10, č. 3, s. 1-16.
- Nepustil, P., Vaňková, V., Petkovová, B., Gottfriedová, J. (2012) Programy zaměřené na užívání drog mezi Romy v České republice – Příklady dobré praxe. Zaostřeno na drogy 10, č. 4, s. 1-12.
- Grolmusová, L., Mravčík, V. (2012) Nové syntetické drogy – Aktuální situace. Zaostřeno na drogy 10, č. 5, s. 1-12.
- Chomynová, P., Grolmusová, L. (2012) Situace ve věcech drog v České republice v roce 2011 – Souhrn výroční zprávy. Zaostřeno na drogy 10, č. 6, s. 1-20.
- Chomynová, P., Grolmusová, L. (2012) 2011 Drug Situation in the Czech Republic – Annual Report Summary. Zaostřeno na drogy 10, speciální číslo, s. 1-20.

6.3 Publikace ÚZIS ČR v oblasti návykových látek

Seznam vydaných publikací:

- Nechanská, B. (2012) Údaje v Národním registru uživatelů lékařsky indikovaných substitučních látek – rok 2011. Aktuální informace č. 1/2012, vydal Ústav zdravotnických informací a statistiky, Praha, 18. ledna 2012.
- Nechanská, B. (2012) Údaje o detoxifikačních jednotkách a pacientech podstupujících detoxifikaci od návykových látek v roce 2011. Aktuální informace č. 6/2012, vydal Ústav zdravotnických informací a statistiky, Praha, 2. dubna 2012.
- Nechanská, B. (2012) Činnost záchranných stanic v roce 2011. Aktuální informace č. 14/2012, vydal Ústav zdravotnických informací a statistiky, Praha, 22. května 2012.
- Nechanská, B. (2012) Ambulantní péče o pacienty užívající psychoaktivní látky (alkohol a jiné drogy) v roce 2011. Aktuální informace č. 16/2012, vydal Ústav zdravotnických informací a statistiky, Praha, 11. června 2012.
- Nechanská, B. (2012) Péče o pacienty užívající psychoaktivní látky hospitalizované v psychiatrických lůžkových zařízeních ČR v roce 2011. Aktuální informace č. 26/2012, vydal Ústav zdravotnických informací a statistiky, Praha, 24. července 2012.
- Nechanská, B. (2012) Vývoj infekčních nemocí u uživatelů alkoholu a jiných drog v ČR v letech 2002-2011. Aktuální informace č. 41/2012, vydal Ústav zdravotnických informací a statistiky, Praha, 31. srpna 2012.
- Nechanska, B. (2012) Vývoj nákladů zdravotních pojišťoven na léčbu uživatelů alkoholu a nealkoholových drog v letech 2007-2010
- Nechanská, B. (2012) Péče o pacienty s diagnózou F63.0 - patologické hráčství v ambulantních a lůžkových zařízeních ČR 2005–2011. Aktuální informace č. 54/2012, vydal Ústav zdravotnických informací a statistiky, Praha, 31. října 2012.

Publikace ÚZIS jsou dostupné na adrese: <http://www.uzis.cz/category/tematicke-rady/zdravotnicka-statistika/navykovye-latky>

6.4 Státní zdravotní ústav – Koordinační, monitorovací a výzkumné pracoviště pro implementaci Evropského akčního plánu Evropa bez tabáku a Evropského akčního plánu o alkoholu

- Sovinová, Hana — Csémy, Ladislav. The Czech AUDIT: internal consistency, latent structure and identification of risky alcohol consumption. Central European Journal of Public Health, 2010, roč. 18, č. 3, s. 127-131.
- Csémy, Ladislav — Sovinová, Hana — Procházka, Bohumír. Rizikové a škodlivé pití alkoholu u mladých dospělých: demografické a sociální souvislosti. Praktický lékař, 2011, roč. 91, č. 11, s. 656-661.
- Sovinová, Hana — Csémy, Ladislav. Subjektivní zdraví, nemocnost a spotřeba zdravotní péče u rizikového, škodlivého a problémového pití alkoholu. Časopis lékařů českých, 2011, roč. 150, č. 7, s. 394-397.
- Csémy, Ladislav — Sovinová, Hana — Procházka, Bohumír. Alcohol consumption and marijuana use in young adult Czechs. Central European Journal of Public Health, 2012, roč. 20, č. 4, s. 244-247

6.5 Časopis Adiktologie

Časopis Adiktologie je odborný časopis pro prevenci, léčbu a výzkum závislosti. V r. 2011 vyšla 4 čísla a 1 Supplementum a stejně tomu bylo i v r. 2012. Přehled vydaných čísel časopisu Adiktologie a informace o časopisu jsou dostupné na adrese:

<http://www.adiktologie.cz/cz/articles/detail/596/4028/Adiktologie-1-2012>

6.6 Bulletin NPC

Národní protidrogová centrála vydává každoročně svůj Bulletin. V r. 2011 vydala celkem 4 čísla. Jsou dostupná na adrese: <http://www.policie.cz/clanek/bulletin.aspx>

6.7 Hygienická stanice hl. m. Praha

Vydává (mimo jiné) informace z oblasti drogové epidemiologie. V r. 2011 vydala HS hl.m. Prahy dvě výroční zprávy za ČR a za Prahu. V roce 2012 vydala dvě pololetní zprávy také za ČR a za Prahu. Všechny zprávy jsou dostupné na adrese:

<http://www.hygp Praha.cz/odbory.php?o=Nq==&ksum=NQ>

6.8 Internetové prezentace NMS

- Provoz webového portálu o legálních a ilegálních drogách (národního drogového informačního portálu) na adrese www.drogy-info.cz. Průběžně je prováděna aktualizace informací a speciálních aplikací, zejména „Mapy pomoci“ a „Kalendáře akcí“. Úkol splněn, webový portál je aktualizován průběžně.
- Vzhledem k tomu, že internetová prezentace vznikla v letech 2002–2003, bude v nadcházejícím období nutný re-design stránek, který bude reagovat nejen na technický vývoj a současné grafické trendy v tvorbě webových stránek, ale také na změněnou situaci v ČR, pokud jde o internetové prezentace z drogové oblasti (prezentace neziskových organizací, a zejména prezentace provozované Centrem adiktologie Psychiatrické kliniky 1. LF UK a VFN v Praze – www.adiktologie.cz a www.adiktolog.cz). Realizace: NMS. Termín: 31. 12. 2012. Hodnocení: Vzhledem k omezeným finančním prostředkům je aktualizace podoby webového portálu drogy-info.cz plánována na r. 2013.
- Průběžná aktualizace internetové prezentace RVKPP na stránkách Vlády ČR www.vlada.cz. Realizace: sekretariát RVKPP. Termín: Průběžně. Hodnocení: Splněno, aktualizace informací probíhá průběžně.

- Provoz profilu www.drogy-info.cz na www.facebook.com. Realizace: NMS. Termín: průběžně. Hodnocení: Splněno. Profil aktualizován průběžně.

6.9 Internetové prezentace SZÚ

- Vývoj prevalence kuřáctví v dospělé populaci ČR. MUDr. Hana Sovinová a kol. Názory a postoje občanů k problematice kouření 1997 – 2011 (<http://www.szu.cz/tema/podpora-zdravi/vyvoj-prevalence-kuractvi-v-dospele-populaci-cr>)
- Global Youth Tobacco Survey – Country report (<http://www.szu.cz/tema/podpora-zdravi/gyts-2011-country-report>)
- Global Youth Tobacco Survey – Fact Sheet (http://www.szu.cz/uploads/documents/czpz/zavislosti/koureni/GYTS_2011_Factsheet.pdf)

7 Horizontální spolupráce na sběru a distribuci dat

7.1 Pracovní skupiny NMS

NMS koordinuje činnost expertních pracovních skupin zaměřených na jednotlivé oblasti DIS.

1. Populační a školské průzkumy o postojích k užívání drog. V r. 2011 a 2012 se skupina sešla celkem 2krát.
2. Prevalenční odhady problémového užívání drog. V r. 2012 se 2krát konalo setkání s pražskými nízkoprahovými programy k odhadu PUD v Praze. Celá skupina PUD se nesešla, skupina je neaktivní, nemá pravidelnou agendu.
3. Infekce spojené s užíváním drog. V r. 2011 a 2012 se skupina sešla celkem dvakrát.
4. Drogová úmrť a mortalita uživatelů drog. V r. 2011 a 2012 se skupina sešla celkem 1krát
5. Žádosti o léčbu spojenou s užíváním drog. V r. 2011 a 2012 se skupina sešla celkem dvakrát
6. Data trestněprávního sektoru. V r. 2011 a 2012 se skupina sešla celkem dvakrát
7. Systém včasného varování před novými psychoaktivními látkami (zejména syntetickými drogami) a novými riziky spojenými s užíváním drog – Early Warning System (EWS). V r. 2011 a 2012 se skupina sešla celkem pětkrát

Kromě výše zmíněných skupin koordinuje NMS další 2 pracovní skupiny RVKPP, a to:

1. Meziřezortní a mezioborovou pracovní skupinu pro metamfetamin. V r. 2011 a 2012 se skupina sešla celkem třikrát.
2. Pracovní skupinu „Prevence a snižování rizik užívání drog na tanečních akcích. V r. 2011 a 2012 se skupina sešla jednou.

7.2 Poradní výbor pro sběr dat o drogách

Poradní výbor pro sběr dat o drogách (Poradní výbor) je výborem RVKPP. Připomínkuje a schvaluje NAPDIS, hodnotí jeho realizaci v uplynulém období. Poradní výbor dále připomínkuje a schvaluje Výroční zprávu o stavu ve věcech drog v ČR před jejím předložením RVKPP, vládě a EMCDDA.

V r. 2011 a 2012 se výbor sešel celkem třikrát.

8 Účast na aktivitách EMCDDA

Jedná se o pravidelné aktivity Evropského monitorovacího střediska pro drogy a drogové závislosti (EMCDDA). Za poskytování dat za ČR a koordinaci českých odborníků v aktivitách EMCDDA je zodpovědné NMS.

ČR se pravidelně účastní Setkání vedoucích monitorovacích středisek (REITOX NFPs), která se konají 2x ročně. Dále je zabezpečována účast na pravidelných pracovních

skupinách zřizovaných a organizovaných EMCDDA s cílem zkvalitnit a harmonizovat sběr dat v jednotlivých členských zemích pro jednotlivé oblasti. Pracovní skupiny se scházejí zpravidla 1x ročně. Jedná se o následující skupiny: Právní korespondenti, Žádosti o léčbu v souvislosti s užíváním drog, Infekce spojené s užíváním drog, Odhady prevalence problémových uživatelů drog, Populační studie, EWS korespondenti, Úmrtí spojená s užíváním drog a mortalita uživatelů drog.

Dále EMCDDA organizuje „ad hoc“ pracovní setkání, kterých se ČR podle potřeby a možností účastní.

8.1 Povinné zasílání informací do EMCDDA

Aktivita	Vyhodnocení
Výroční zpráva o stavu ve věcech drog v ČR. Termín: každoročně do 31.10.	Splněno.
Aktualizace standardních statistických tabulek a strukturovaných dotazníků za předchozí rok. Termín: každoročně do 30.9.	Splněno.
Zpráva o postupu implementace v oblastech klíčových epidemiologických indikátorů, EWS, informačních systémů (EDDRA a jiné) a dalších aktivitách českého DIS v předchozím roce. Termín: každoročně 31.1. následujícího roku, EWS navíc za pololetí do 15. 7. běžného roku.	Splněno.
Aktualizace databází EMCDDA EDDRA (příklady dobré praxe) a ELDD (databáze legislativy týkající se drog). Termín: průběžně.	EDDRA neaktualizována (viz výše). ELDD aktualizována.
Zasílání „ad hoc“ informací vyžádaných EMCDDA.	Splněno.

8.2 Zveřejnění výroční zprávy EMCDDA

Aktivita	Vyhodnocení
Zveřejnění a distribuce výroční zprávy EMCDDA v českém jazyce a tisková konference ke zveřejnění zprávy. Termín: listopad 2011 a 2012 (přesný termín bude určen EMCDDA).	Výroční zpráva EMCDDA za rok 2011: Stav drogové problematiky v Evropě byla zveřejněna na tiskové konferenci dne 15. listopadu 2011. Výroční zpráva EMCDDA za rok 2012: Stav drogové problematiky v Evropě byla zveřejněna na tiskové konferenci dne 15. listopadu 2012.
Distribuce dalších publikací a informací EMCDDA. Termín: průběžně.	Kromě Výroční zprávy: Stav drogové problematiky v Evropě je každoročně distribuován v ČR balíček Vybraných kapitol (Selected Issues). V r. 2012 byly dále přeloženy do češtiny a vydány dvě publikace EMCDDA. Jedná se o překlad publikace Prevence a kontrola infekčních nemocí u injekčních uživatelů drog. Metodický pokyn ECDC a EMCDDA – Stručný souhrn a plná verze publikace. A dále publikace Internetové terapeutické intervence pro uživatele drog – Příklady dobré praxe a využití v členských státech EU.